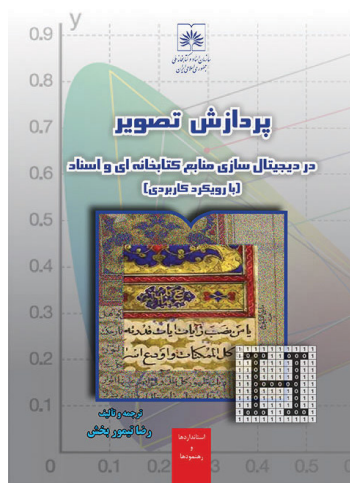

معرفی و نقد کتاب

کبری گوران اوریمی ۱

نام کتاب: پردازش تصویر در دیجیتال سازی منابع کتابخانه ای و اسناد (با رویکرد کاربردی)
ترجمه و تألیف: رضا تیمور بخش. تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، ۱۳۹۵. ۱۵۰ ص.

با گسترش فناوری های اطلاعاتی در حوزه اطلاع رسانی، رقمی سازی منابع کتابخانه ای و اسنادی نیز تحت تأثیر این فناوری ها بوده است به طوری که شناخت و بهره گیری بیشتر از انواع و کارکردهای سامانه های رقمی سازی با حجم

انبوه منابع مکتوب به شکل رقمی آن بسیار اهمیت دارد. کتاب پردازش تصویر در دیجیتال سازی منابع کتابخانه ای و اسناد (با رویکرد کاربردی) گامی مهم در این حوزه به جا نهاده است.

این کتاب دارای پیشگفتاری از مؤلف و در پنج فصل تنظیم شده و در انتهای کتاب نیز دارای پیوست است.

نویسنده کتاب در پیشگفتار ابتدا به اهمیت استفاده از فناوری های نو و مقایسه آن با

۱. دانشجوی دکتری علم اطلاعات و

دانش شناسی دانشگاه آزاد اسلامی
واحد بابل و کارشناس سازمان اسناد و

کتابخانه ملی ایران

kobragooran@gmail.com

شیوه‌های سنتی آن در نهادها، سازمان‌های دانش‌محور و مراکز اطلاع‌رسانی پرداخته است و به‌خوبی توانسته با ترکیب مطالعات زمینه‌ای و یک‌دهه فعالیت در امر رقمی‌سازی منابع کتابخانه‌ای، چگونگی استفاده از انواع فناوری‌ها در رقمی‌سازی منابع کتابخانه‌ای و اسنادی را مورد بررسی قرار دهد. به‌طوری‌که در پایان هر فصل مؤلف پیشنهادهای ملموس برای استفاده کاربردی بیان کرده که خود نشان از تجربه کاری مؤلف در تمامی روند فناوری‌ها را دارد.

همچنین از نکات مثبت کتاب، هم‌خوانی جلد کتاب با متن، رنگی‌بودن، کیفیت وضوح تصاویر کتاب و حالت مقایسه‌ای استفاده از فناوری‌های نو با شیوه قدیمی آن‌ها را می‌توان نام برد. فصل اول کتاب خواننده را با تصاویر رقمی آشنا کرده و با مقدمه‌ای بر تصویربرداری و طیف امواج الکترومغناطیس به ماهیت، مزایا و مشکلات تصاویر رقمی پرداخته است.

در فصل دوم کتاب به تأثیر رنگ‌ها و کاربردی‌ترین روش رنگ‌آمیزی در تصاویر رقمی پرداخته شده و تفاوت‌های رنگ‌های رقمی و فیزیکی را به‌خوبی مطرح کرده است. همچنین در این فصل به معرفی انواع الگوهای رنگی و چگونگی مدیریت رنگ‌ها توسط فناوری جدید در دستگاه‌های مختلف بیان داشته است.

در فصل سوم ابتدا مروری بر گرافیک رایانه‌ای که از وسیع‌ترین کاربردهای رایانه‌هاست و سپس انواع مدل‌های گرافیکی را با مثال‌های کاربردی و مقایسه‌ای تصاویر به نمایش گذاشته و در انتهای فصل با معرفی نرم‌افزارهای گرافیکی و قالب‌های پرکاربرد تصاویر رقمی مانند تیف، جی‌پگ، گیف و غیره، مؤلف بهترین گزینه استفاده جهت خروجی پرونده‌های رقمی را استفاده از قالب تیف دانسته است زیرا در ثبت و ذخیره‌سازی اطلاعات این قالب، انواع نرم‌افزارهای گرافیکی قابلیت پشتیبانی آن را دارند و پس از آرشو سازی نیز می‌توان به هر قالب دیگری تبدیل کرد.

پس از دسته‌بندی محمل‌های اطلاعاتی برای رقمی‌سازی در منابع کتابخانه‌ای و آرشوئی در ابتدای فصل چهارم، جهت انتخاب روش مناسب رقمی‌سازی منابع به معرفی انواع ورودی‌ها و دستگاه‌های پوشگر، چگونگی کار با آن‌ها و تاریخچه‌ای از روند تکاملی دوربین‌های رقمی به‌طور مفصل پرداخته است به‌طوری‌که در پایان مؤلف برای استفاده از دوربین‌های رقمی پس از انتخاب یک دوربین و فضای مناسب تصویربرداری، تنظیمات دوربین و تثبیت شیء مورد هدف را از اهم فرایندهای گام‌های استفاده از دوربین‌های رقمی قید کرده است.

در فصل انتهایی کتاب به چگونگی بهبود تصاویر و جهت فضای ذخیره‌سازی اطلاعات به معرفی انواع روش‌های فشرده‌سازی اطلاعات و همین‌طور به مراحل کاربردی فناوری تشخیص نویسه نوری که شناسایی نویسه‌های نوری است و در رقمی‌سازی منابع کاربرد فراوان دارد، به تفصیل پرداخته شده است.

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

پردازش تصویر

در دیجیتال سازی منابع کتابخانه ای و اسناد (با رویکرد کاربرد)

ترجمه و تألیف

رضا تیمور بخش

استانداردها
و
رهنمودها

باید گفت این کتاب به‌خوبی توانسته در حوزهٔ رقمی‌سازی منابع کتابخانه‌ای و اسنادی فقدان منبع مجزا در این حوزه را تأمین کند. با این وجود، از جمله نقدهای وارد بر این کتاب را نیز می‌توان به نبودن مرز مشخصی بین مباحث مربوط به نویسنده در تدوین کتاب با توجه به تجربه خود و منابع استفاده‌شده، نام برد به‌طوری‌که با ارجاع داخل متن منابع این مشکل را حل می‌کرد.

همین‌طور استفاده از یکسان‌سازی در نحوهٔ نگارش حروف گاهی به چشم نمی‌خورد از جمله در جدانویسی کلمات در یک کلمه خاص، برای مثال کلمه محمل‌های اطلاعاتی (در صفحه ۸۰) و غیره.

در بخش پیوست کتاب داشتن واژه‌نامه و قراردادن معنی کلمات موردنظر در متن نیز از دیگر امتیازات کتاب محسوب می‌شود اما در فهرست اعلام انتهای کتاب دچار سردرگمی کاربران می‌شود به‌طوری‌که شماره صفحه‌ای که در جلوی عبارات قیدشده با صفحه موردنظر عبارات هم‌خوانی ندارد که نشان از عدم توجه و به‌هم‌خوردگی در شماره صفحات ارجاعی دارد. همچنین در بخش منابع و ماخذ نیز، به سال نشر برخی منابع و اطلاعات کامل‌تر جهت دسترسی اشاره نشده است (برای مثال منابع شماره ۲۲-۲۴).

در پایان می‌توان گفت که برطرف کردن موارد اشاره‌شده در چاپ‌های بعدی کتاب بر غنای آن می‌افزاید.

